

2017-04-10 Remissvar
Svenska Skolläkarförbundet

2017-04-10
REMISSVAR

Sveriges läkarförbund
Avdelningen för Politik och Profession
Gem 2017/0118

PPAdministration@slf.se

Specialpedagogisk kompetens ifråga om neuropsykiatriska svårigheter

Remissvar från Svenska skolläkarförbundet

Svenska skolläkarförbundet (SSLF) företräder läkare verksamma inom skolhälsovården (elevhälsans medicinska insats). Förbundet ingår i såväl Sveriges läkarförbund som i Svenska läkarsällskapet. Svenska skolläkarförbundet lämnar följande synpunkter på förslaget på ändringar i examensbeskrivningarna för speciallärarexamen och specialpedagogexamen.

Synpunkter från SSLF

Skolläkaren kommer i kontakt med barn som har neuropsykiatriska svårigheter på ett tidigt stadium i skolan, ofta i samband med hälsoundersökningarna inom skolhälsovården. Dels kan det handla om barn vilkas problematik redan är känd från förskolan. Då följer man upp att omhändertagandet är adekvat. Dels kan det gälla barn där problematiken yttrar sig tydligt för första gången för utomstående när de har börjat i skolan. Vanligen är det klassläraren som signalerar att det finns problem med inläring och anpassning i klassen. Efter undersökning av skolläkaren startas en utredningsprocess i första hand inom skolans elevhälsa.

Skollagen (2010:800) anger att en samlad elevhälsa ska finnas vid skolorna med tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator samt personal med specialpedagogisk kompetens. Elevhälsan ska bidra till att främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa och ska stödja deras utveckling mot utbildningens mål. Rektor ska leda elevhälsans arbete.

Tvärfackligt samarbete, som t ex inom skolans elevhälsa, underlättas givetvis av att man kan förstå varandras professionella utgångspunkter och ställningstaganden. SSLF ställer sig därför mycket positiv till det aktuella förslaget. Det är i själva verket mycket anmärkningsvärt att kunskaper om neuropsykiatri inte ingår i lärarnas grundutbildning och ännu värre att speciallärare/ specialpedagoger också saknar kunskaper om detta ämne i sin utbildning.

2017-04-10 Remissvar
Svenska Skolläkarförbundet

En specialpedagog som i ett tidigt skede kan hjälpa till med anpassningar för elever som har drag av olika neuropsykiatriska symtom kan medföra att elevens svårigheter i skolmiljön begränsas. Eleven behöver kanske inte ens komma ifråga för neuropsykiatrisk utredning.

ADHD/ADD är en av de vanligaste neuropsykiatriska diagnoserna. Multimodal behandling då man kombinerar psykosociala och pedagogiska insatser med läkemedelsbehandling har visat sig vara mycket framgångsrik. Eftersom pedagogiska insatser är grundläggande i behandlingen av neuropsykiatriska funktionsnedsättningar är det viktigt att lärare och särskilt speciallärare/specialpedagoger får ökade kunskaper inom detta område. Det är helt enkelt mindre meningsfullt att låta utföra en neuropsykiatrisk utredning om det inte finns en kunnig lärare som, efter utredningen, kan "fånga bollen", förstå råden om de pedagogiska anpassningarna och fortsätta arbetet med eleven.

Elever som genomgått neuropsykiatrisk utredning behöver stöd och anpassningar genom hela sin skoltid. Vårdnadshavarna ska inte behöva ansvara för att de pedagogiska råden från utredande team efterföljs, utvärderas och vidareutvecklas på skolan. För detta ska ske på lämpligt sätt i undervisningen krävs adekvat kunskap inom neuropsykiatri hos speciallärare/specialpedagoger och helst även hos alla lärare.

SSLF menar att begreppet specialpedagogisk *kunskap* vore bättre än specialpedagogisk *kompetens*.

Den kunskap som förmedlas i utbildningen bör självfallet vara förankrad i vetenskapligt välgrundad och aktuell naturvetenskaplig forskning. Under de senaste 20 åren har synen på vad som är etablerad kunskap inom neuropsykiatri skiftat. Från först en betydande diagnosnihilistisk inställning, därefter till betydelsen av mycket specifik diagnostik (t ex antingen ADHD/ADD eller autismspektrum eller svag teoretisk begåvning) till nu att framhålla de tydliga sambanden mellan olika delar i de neuropsykiatriska symtomen. Helhetssyn är grunden inom ESSENCE (Early Symtomatic Syndromes Eliciting Neurodevelopmental Clinical Examinations), ett samlingsbegrepp för tidigt debuterande utvecklingsneurologiska problem – problem som till stor del överlappar varandra.

Inom ett kunskapsområde som fortfarande genomgår betydande utveckling är det speciellt angeläget att vetenskapligt välgrundad och etablerad kunskap förmedlas i utbildningen.

För Svenska skolläkarförbundet

Josef Milerad
Ordförande i Svenska skolläkarförbundet

Lars Cernerud
Vetenskaplig sekreterare

2017-04-10 Remissvar
Svenska Skolläkarförbundet